

Στον τρόπο που μιλάει κάποιος άνθρωπος, δεν φαίνονται μόνο η καταγωγή (εδώ στη Θεσσαλία ειδικά έχουμε πολλές ιστορίες να πούμε πάνω σε αυτό) και το επίπεδο μόρφωσης (τις περισσότερες φορές τουλάχιστον...), αλλά και η στάση ζωής και η προσωπικότητά του (Γι΄αυτό προσέχετε τι και πως το λέτε...).

«Πρόσεχε τις σκέψεις σου, γιατί γίνονται λέξεις. Πρόσεχε τις λέξεις σου, γιατί γίνονται πράξεις», έλεγε ένα γερμανός φιλόσοφος (που εννοείται μου διαφεύγει το όνομά του!). Ειδικά η φράση 'πρόσεχε τις λέξεις σου' παίρνει μια εντελώς διαφορετική διάσταση, σύμφωνα και με τις τελευταίες έρευνες στον χώρο της γλωσσικής ψυχολογίας (ή ψυχολογίας της γλώσσας αν προτιμάτε).

Κάθε (φαινομενικά...) ουδέτερη λέξη έχει, πέρα από την πραγματική της σημασία, και μια συναισθηματική διάσταση, μεταφέρει ένα συναίσθημα παρά τη θέλησή μας και επηρεάζει σε αυτό το επίπεδο, τόσο τον ομιλητή, όσο και τον ακροατή.

Σύμφωνα με μια έρευνα του Πανεπιστημίου του Βερολίνου, κατέστη σαφές ότι, οι άνθρωποι μπορούν να αποδώσουν με ακρίβεια πότε μια λέξη τους επηρεάζει θετικά ή αρνητικά, πόση δύναμη ασκεί πάνω τους και κατά πόσο είναι ενεργητική ή παθητική.

Ένα επιπλέον στοιχείο της παραπάνω έρευνας είναι ότι, κάποιες συγκεκριμένες λέξεις έχουν την ίδια συναισθηματική αξία / φόρτιση για πολλά χρόνια. Παραδείγματα τέτοιων λέξεων είναι: μητέρα, διευθυντής, υδραυλικός, κρεοπώλης, κτλ. Διαφορές ανάμεσα σε κουλτούρες υπάρχουν και δείχνουν και τις διαφορετικές αξίες που διέπουν τις συγκεκριμένες κοινωνίες. Για παράδειγμα οι λέξεις 'πνευματικός', 'οικογένεια' ή 'ερωμένη' δεν έχουν την ίδια «ανάγνωση» στην Ελλάδα, στις ΗΠΑ ή σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Σε πολλές χώρες, κάποια θέματα θεωρούνται ταμπού και έτσι οι λέξεις που συνδέονται με αυτό έχουν μια ιδιαίτερη συναισθηματική αξία εκεί, ενώ σε άλλες όχι.

Για πολλά χρόνια οι ειδικοί διαφωνούσαν μεταξύ τους για το αν η γλώσσα επηρεάζει τα συναισθήματα και την προσωπικότητα του ανθρώπου ή αν η προσωπικότητα, μέσω του

τρόπου που σκεφτόμαστε και αισθανόμαστε, παράγει μια συγκεκριμένη 'γλώσσα'. Σήμερα μιλάμε μάλλον, για μια διαδικασία που κινείται και προς τις δύο κατευθύνσεις.

Για να επιτύχουμε μια αποτελεσματική επικοινωνία θα πρέπει να εστιάσουμε στον συνομιλητή μας και να δούμε αν ο τρόπος που σκέφτεται με τρόπο 'αναλυτικό' ή 'ολικό' και να προσαρμόσουμε την γλώσσα μας με αυτό. Για να καταλάβουμε την σημασία του παραπάνω αρκεί να σκεφτούμε τη συζήτηση ανάμεσα σε έναν τεχνοκράτη και έναν καλλιτέχνη. Καταλαβαίνετε ότι αν κάποιος από τους δύο δεν προσαρμοστεί στον τρόπο σκέψης του άλλου, η επικοινωνία απλά δεν θα είναι εφικτή;

Σημασία στην όλη επικοινωνία έχει βέβαια και το μη λεκτικό κομμάτι που ειδικά στον χώρο της Ελλάδας έχει προεξέχουσα σημασία. Αν δείτε Έλληνες να συνομιλούν (οι γενικότερα λαούς με το δικό μας ταπεραμέντο...) 'μιλάνε' με όλο τους το σώμα, κουνάνε χέρια, έχουν έντονες εκφράσεις προσώπου και γενικότερα καταναλώνουν πολλές θερμίδες συνομιλώντας. Στον αντίποδα, υπάρχουν λαοί (βλ. Βόρεια Ευρώπη) που συνομιλούν σχεδόν στον ίδιο τόνο με ελάχιστες κινήσεις και στα μάτια τα δικά μας με ελάχιστη φαντασία.

Πέρα από τα παραπάνω, η γλώσσα δείχνει σε μεγάλο βαθμό και τη συναισθηματική κατάσταση που βρισκόμαστε τη συγκεκριμένη στιγμή. Μπορεί να χρησιμοποιούμε τις ίδιες λέξεις σε δύο διαφορετικές στιγμές και να καταγράφουν δύο εντελώς διαφορετικά συναισθήματα. Πχ. «Κάτσε κάτω!», το λέμε σε ένα παιδί που συνεχώς στριφογυρίζει και το λέμε και στο σύντροφό μας όταν θέλουμε να συζητήσουμε κάτι σημαντικό. Θεωρείτε ότι οι δύο στιγμές έχουν άλλα κοινά σημεία, πέρα από τις δύο λεξούλες;

Η απουσία ή η παρουσία συγκεκριμένων λέξεων ή φράσεων ή ακόμα και συντακτικού από το λεξιλόγιό μας, δείχνουν σε μεγάλο βαθμό και τον τρόπο που σκεφτόμαστε, αλλά και την εικόνα που έχουμε για τον εαυτό μας. Για παράδειγμα, κάποιος όταν μιλάει και ξεκινάει όλες τις προτάσεις του με τη λέξη 'εγώ' έχει πολύ διαφορετική δομή προσωπικότητας από κάποιον που μιλάει για το άτομό του ακόμα και σε τρίτο πρόσωπο.

Ένας ακόμη τρόπος για να καταλάβετε την συναισθηματική φόρτιση των λέξεων είναι να συγκρίνετε μια λέξη / φράση που διαβάζετε σαν SMS στο κινητό σας και την ίδια λέξη / φράση να την ακούσετε live από τον απέναντί σας. Σας μεταφέρεται το ίδιο συναίσθημα; Δε νομίζω...

Όπως και να 'χει, επειδή το θέμα της γλώσσας λειτουργεί κυρίως σε ασυνείδητο επίπεδο, όσον αφορά την επικοινωνία, μπορεί να μας δώσει σημαντικές πληροφορίες για τους συνανθρώπους μας. Αρκεί να μπορούμε και να θέλουμε να τους ακούμε...

thessalianews